

RAADSVOORSTEL

Raadsvergadering	: 3 november 2025
Agendapunt	: ...
Onderwerp	: Consulent jeugd op school
Portefeuillehouder	: Libbe de Vries

Beetsterzwaag, 3 november 2025

Voorstel

1. De pilot *Consulent jeugd op school* te borgen in de reguliere werkwijze vanaf 1 januari 2026.
2. Vanuit programma 6 €150.000 euro te herschikken naar programma 0 vanaf 1 januari 2026 voor de structurele uitvoering van de consulent jeugd op school.

Inleiding

De consulent jeugd op school is al jaren onderdeel van het gemeentelijke gebiedsteam en ondersteunt leerlingen, ouders en scholen bij sociaal-emotionele en opvoedkundige vragen. Door zichtbaar aanwezig te zijn in de schoolomgeving worden vragen/problemen vroegtijdig gesignaleerd, kan de consulent jeugd adviseren of zelf laagdrempelige ondersteuning bieden, en voorkomt waar mogelijk zwaardere vormen van jeugdhulp. De consulent jeugd vormt een brug tussen onderwijs en zorg en versterkt de samenwerking met onder andere intern begeleiders, zorgcoördinatoren, jeugdgezondheidszorg en leerplicht.

Voor 2024 hadden alle basisscholen en de Burgermeester Harmsma School (BHS) in Opsterland toegang tot een consulent jeugd, maar de uren per school waren minimaal en de invulling hiervan verschilde sterk per school.

Vanaf 2023 zijn de uren van de consultants voor de scholen in Gorredijk tijdelijk uitgebreid door middel van een pilot. Deze extra uren werden gedekt vanuit de Nationaal Programma Onderwijs (NPO) middelen en is opgenomen in het actieplan van de preventieagenda. Met de afronding van de pilot en het aflopen van de tijdelijke NPO-middelen, is het nodig om nu een besluit te nemen over de structurele borging van deze aanpak. Evaluatie laat zien dat de inzet op school werkt: leerlingen voelen zich gesteund, ouders vinden sneller hulp en scholen willen graag doorgaan.

Het moment is daar om deze werkwijze beleidsmatig en financieel te verankeren, zodat continuïteit en effectiviteit behouden blijven. Met een vast aantal uur per school voor de consultants worden vragen of problemen van jeugdigen voorkomen, eerder gesignaleerd en opgepakt, waardoor de vraag naar zwaardere zorg wordt verminderd. Hiermee dragen wij ook bij aan de Hervormingsagenda Jeugd, waarin o.a. geadviseerd wordt om jeugdhulp steviger te verbinden aan aanpalende domeinen zoals het onderwijs.

Beoogd effect en/of resultaat

- Versterking van het pedagogische klimaat op school
- Verbreding van het team op school, het verbinden/versterken van bestaande expertise;
- Versterken van de driehoek Ouders, School, Jeugdige (ouderbetrokkenheid);
- Stimuleren normaliseren op school;
- Effectieve inzet van de programma's/mogelijkheden binnen het voorliggend veld op school;
- Kleine problemen blijven klein, door vroeg te signaleren en lichte hulp dichtbij te hebben.
- Minder verwijzingen naar specialistische jeugdhulp.

Argumenten

1.1 De evaluatie geeft onderbouwing voor het belang van structurele inzet op de scholen

De evaluatie brengt de positieve effecten en opbrengsten voor leerlingen, ouders en scholen in beeld. Dit vormt de belangrijke basis voor het borgen van de consulent jeugd op alle scholen. De evaluatie is terug te vinden in de bijlagen.

1.2 Leerlingen profiteren zichtbaar van de aanwezigheid van de consulent jeugd

De consulent jeugd op school biedt laagdrempelige ondersteuning bij vragen, signalen of problemen bij opgroeien en opvoeden.

Leerlingen zitten beter in hun vel na gesprekken met de consulent jeugd, zowel op school als thuis. Dit kan leiden tot betere schoolprestaties.

De aanwezigheid van een consulent jeugd op school maakt het laagdrempeliger en makkelijker voor jeugdigen, ouders en school om hulp te zoeken.

1.3 De consulent jeugd op school voorkomt zwaardere zorg door vroegsignalering en korte lijnen

Door de aanwezigheid in de school kan de consulent jeugd snel schakelen bij vragen of signalen van zorg, waardoor sneller een interventie ingezet kan worden en zo (duurdere) jeugdhulp voorkomen wordt.

Vroege inzet bevordert de samenwerking tussen onderwijs en zorg, met minder schoolverzuim en verergering tot gevolg.

Casuïstiek laat zien dat preventieve interventie van de consulent jeugd effectief is bij complexe thuissituaties.

1.4 Scholen en ouders ervaren de consulent jeugd als onmisbare schakel in schoolomgeving

Alle deelnemende scholen willen graag door met de consulent jeugd op school.

De consulent jeugd versterken met hun kennis en expertise de zorgstructuur van de scholen. Ze zijn een wegwijzer en adviseur voor jeugdigen, ouders en school voor passende vormen van niet-onderwijskundige hulp en ondersteuning – hetzij voorliggend veld of zwaardere vormen van hulp.

Evaluatie toont aan dat scholen de aanwezigheid van een vaste consulent jeugd als een grote meerwaarde zien voor de schoolomgeving.

Ouders waarderen de bereikbaarheid en flexibiliteit van gesprekken op school, indien nodig onder schooltijd.

1.5 De Adviesraad Sociaal Domein (ASD) ondersteunt het voorstel

De ASD geeft formeel geen advies over de budgetaanvraag voor de consulenten op school. Ze hebben wel een korte reactie opgesteld. Ze ondersteunen van harte het voorstel voor meer uren voor de consulenten op school en om structurele middelen beschikbaar te stellen.

1.6 Het opnemen van de werkwijze in beleid is nodig voor continuïteit, samenhang en borging

Beleidsmatige verankering maakt de inzet van consulent op school onderdeel van de reguliere werkwijze. Dit voorkomt versnippering en zorgt voor samenhang met o.a. POH-GGZ jeugd, Kortdurende Lichte Ondersteuning (KLO), vaktherapie en het voorliggend veld. Consulenten jeugd krijgen een duidelijke opdracht en plek in het netwerk. Voor scholen, jeugdigen en ouders betekent dit meer duidelijkheid, kortere lijnen en betere en duurzame samenwerking. Zo wordt de ondersteuning sneller, effectiever en structureel geborgd.

2.1 Beëindiging van NPO-gelden vraagt gemeentelijke opvolging om continuïteit te waarborgen

Tijdens de pilot is (mede) gebruikgemaakt van gemeentelijke NPO gelden. Maar deze Rijksmiddelen zijn medio 2025 beëindigd. Zonder structurele gemeentelijke bekostiging moeten we de geïntensiverde inzet op alle scholen stoppen. Dit staat haaks op de positieve resultaten van de pilot.

Scholen betalen niet mee aan de consulent jeugd op school. Zij zijn verantwoordelijk voor het bieden van de basis- en extra ondersteuning op school. Hiervoor is een handboek opgesteld. Consulent jeugd is bedoeld voor de niet-onderwijskundige ondersteuning, die onder de jeugdwet valt.

2.2 De investering in de consulent jeugd op school verdient zichzelf terug

Uit de evaluatie blijkt dat de consulent jeugd zwaardere voorkomen van jeugdhulp voorkomt. De uitkomsten worden ook ondersteund door een onderzoek van gemeente Nijmegen. Een maatschappelijke kosten-batenanalyse uit Nijmegen laat zien dat iedere euro die de consulent jeugd op school kost gemiddeld €3,70 bespaart (Sinzer, 2019).

Door tijdige hulp voorkomen consulenten jeugd duurdere vormen van jeugdhulp, thuiszittersproblematiek en verzuim. Investeren in de consulent jeugd op school draagt bij aan de brede welvaart: betere schoolprestaties, minder inzet jeugdzorg en meer kansengelijkheid.

2.3 Structurele herschikking is nodig om de consulent jeugd op school duurzaam in te zetten

De consulent jeugd maakt formeel deel uit van het gebiedsteam. Inzet op school is een werkwijze, geen aparte voorziening. Door €150.000,- structureel te verschuiven van programma 6 (Jeugd) naar programma 0 (personeelskosten), kan het gebiedsteam de consulent jeugd op school structureel inzetten. Bekostiging via programma personeelskosten (programma 0) sluit beter aan bij de aard van de inzet en gemeentelijke verantwoordelijkheden.

Kanttekeningen

1.1 Lokale verschillen in samenwerking en personele wisselingen kunnen effectiviteit beperken

De continuïteit van de inzet van de consulent jeugd op school is cruciaal. Scholen geven aan dat personele wisselingen het vertrouwen van ouders en leerlingen ondermijnen.

Opbouw van vertrouwen tussen consulent jeugd, school en ouders vraagt om stabiele inzet en maatwerk per schoollocatie.

2.1 Structurele financiering beperkt herprioritering bij toekomstige financiële tekorten

Structurele financiering legt de middelen vast, waardoor er minder ruimte blijft voor herprioritering in volgende jaren. Bij toenemende hulpvragen is het onzeker of het beschikbare bedrag toereikend is om aan verwachtingen van scholen en ouders te blijven voldoen. Tegelijkertijd kan de inzet van consulenten jeugd besparingen opleveren op zwaardere vormen van jeugdhulp, wat dit compenseert.

Middelen

Voor de structurele inzet van de consulent jeugd op school is jaarlijks een bedrag van €150.000,- nodig. De berekening van de benodigde 1,5 fte is uitgewerkt in bijlage 2.

Dit bedrag kan structureel worden gedekt door een herschikking van middelen binnen de programmabegroting:

€150.000,- wordt per 1 januari 2026 verschoven van programma 6 naar programma 0 (Bestuur en Organisatie – personeelskosten), zodat het gebiedsteam de inzet structureel vanuit de gemeentelijke uitvoeringsstructuur kan organiseren.

Deze inzet wordt deels gecompenseerd door verwachte besparingen op zwaardere vormen van jeugdhulp.

SDG's

Dit voorstel draagt bij aan:

- Goal 3: Goede gezondheid en welzijn
De consulent jeugd op school ondersteunt vroegtijdig de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen en jongeren, voorkomt zwaardere problematiek en bevordert mentaal welzijn. De

inzet draagt bij aan een veilige, inclusieve leeromgeving waarin leerlingen zich gezien en gesteund voelen.

- Goal 4: Kwaliteitsonderwijs
Door het wegnemen van sociaal-emotionele belemmeringen voor leren, draagt het voorstel bij aan betere leerprestaties en gelijke onderwijskansen. Extra ondersteuning binnen de school versterkt de inclusieve onderwijspraktijk.
- Goal 10:
De consulent jeugd is laagdrempelig beschikbaar voor álle leerlingen, ook voor wie hulp vragen thuis of via zorg minder vanzelfsprekend is. Dit bevordert gelijke toegang tot ondersteuning, ongeacht sociale, culturele of economische achtergrond, en sluit aan bij de ambitie van inclusief beleid.

Evaluatie

De inzet van de consulent jeugd op school wordt gemonitord als onderdeel van de jaarlijkse monitor sociaal domein. Daarbij wordt gekeken naar zowel kwantitatieve als kwalitatieve effecten.

Belangrijke indicatoren zijn:

- de ingezette capaciteit in verhouding tot vermeden inzet van zwaardere jeugdzorg (in euro's),
- het aantal jeugdigen en/of ouders dat contact had met de consulent jeugd op school,
- en de ervaren positieve effecten op de situatie van kind en gezin.

Bijlagen

1. Bijlage 1. Evaluatie pilot Consulent jeugd op school
2. Bijlage 2. Urenberekening
3. Bijlage 3. Reactie van ASD

Burgemeester en wethouders van de Gemeente Opsterland,

De secretaris,

De burgemeester,

Sandra van 't Hooge

Andries Bouwman

Team	: Ontwikkeling Sociaal Domein
Behandelend ambtenaar	: Jiske Sloot
Telefoonnummer	: 0512 386 222
Emailadres	: jiske.sloot@opsterland.nl

Ontwerp raadsbesluit

Raadsvergadering : 3 november 2025
Agendapunt : ...
Onderwerp : Consulent jeugd op school

De raad van de Gemeente Opsterland,

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 16 september 2025,

besluit:

1. De pilot *Consulent jeugd op school* te borgen in de reguliere werkwijze vanaf 1 januari 2026.
2. Vanuit programma 6 €150.000 euro te herschikken naar programma 0 vanaf 1 januari 2026 voor de structurele uitvoering van de consulent jeugd op school.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de Gemeente Opsterland van 3 november 2025.

De griffier,

De voorzitter,

Laura Meijer

Andries Bouwman